

KRIR/W/1053/17

Szanowny Pan
Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Z dniem wejścia w życie rozporządzenia z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz. U z 2017 r., poz. 1385) na wojewódzkie izby rolnicze został nałożony nowy obowiązek. Na mocy rozporządzenia wojewódzkie izby rolnicze są zobligowane do wydania na wniosek komornika opinii w przedmiocie uznania lub nieuznania nadwyżka inwentarza żywego ponad stado podstawowe oraz przedmioty, o których mowa w § 1 pkt 6, 8, 9, 11–13 i 15 rozporządzenia, ponad ilości wymienione w § 1 rozporządzenia, za niezbędne do prowadzenia tego gospodarstwa. Izby Rolnicze niezwykle poważnie podeszły do realizacji powierzonego zadania. Krajowa Rada Izb Rolniczych z inicjatywy wojewódzkich izb rolniczych podjęła szereg działań mających na celu opracowanie i wdrożenie odpowiedniej procedury sporządzania i wydawania opinii. Jak już wcześniej informowaliśmy zostało zorganizowane spotkanie dyrektorów i radców prawnych wojewódzkich izb rolniczych w dniu 30.08.2017 roku, na którym zostały omówione propozycje przyjęcia jednolitej dla wszystkich województw procedury wydawania opinii oraz omówiono aktualne problemy jakie pojawiły się w związku z już sporządzanymi opiniami w toczących się postępowaniach egzekucyjnych. Następnie Krajowa Rada Izb Rolniczych w dniu 19.09.2017 roku zorganizowała spotkanie z wiceprezesem Krajowej Rady Komorniczej Panem Tomaszem Piłatem, na którym zostały wymienione uwagi stron na temat rozporządzenia i sposobów jego realizacji.

Poniżej przedstawiamy Panu Ministrowi szereg problemów jakie pojawiły się w związku z podjęciem się realizowania rozporządzenia. Jednocześnie prosimy Pana Ministra o wydanie wytycznych dla wojewódzkich izb rolniczych, co do sposobu realizacji rozporządzenia z uwzględnieniem przedstawionych poniżej uwag.

Na chwile obecną komornicy sporządzają wnioski do wojewódzkich izb rolniczych o wydanie opinii o której mowa w § 2 pkt. 1 rozporządzenia w trybie art. 761 § 1 kpc. Przepis ten stanowi, iż organ egzekucyjny może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgać od organów administracji publicznej, organów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, organów podatkowych, organów rentowych, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedsiębiorstw maklerskich, organów spółdzielni mieszkaniowych, zarządów wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zarządzających mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Uprawnienie organu egzekucyjnego do żądania udzielenia wyjaśnień lub

informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji zabezpiecza sankcja grzywny z art. 762 kpc. Zgodnie z tym przepisem za nieuzasadnioną odmowę udzielenia organowi egzekucyjnemu wyjaśnień lub informacji przewidzianych w art. 761 kpc albo za udzielanie informacji lub wyjaśnień świadomie fałszywych osoba odpowiedzialna może być na wniosek wierzyciela lub z urzędu ukarana przez organ egzekucyjny grzywną do dwóch tysięcy złotych.

W tym miejscu pojawiają się pierwsze wątpliwości. Mianowicie czy izby rolnicze są podmiotami, na których spoczywa ciężar udzielenia informacji na podstawie art. 761 kpc? Czy opinia, którą mają wydawać izby rolnicze jest informacją w rozumieniu art. 761 kpc, która ma pomóc w przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego? Jaka jest więc podstawa prawna opinii art. 761 kpc czy § 2 pkt 1 rozporządzenia z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji (Dz. U z 2017 r., poz. 1385)? Nie zostało to jednoznacznie określone w rozporządzeniu. Zaznaczam, że rozporządzenie nie przewiduje żadnej sankcji za niewydanie opinii.

Należy mieć na uwadze, że wojewódzkie izby rolnicze nie dysponują żadnymi środkami prawnymi, nie prowadzą też rejestrów rolników, które mogłyby być zastosowane wobec rolników – ich członków, aby uzyskać od nich informacje o ich gospodarstwach rolnych. Nie mają również prawa wstępu na teren gospodarstw rolnych swoich członków bez ich zgody. Pracownik wojewódzkiej izby rolniczej mógłby dokonać oględzin gospodarstwa rolnego tylko za wyraźną zgodą rolnika będącego jego właścicielem. Opinia dla komornika, aby mogła spełniać swoją funkcję musi zostać wydana na podstawie informacji o sytuacji ekonomicznej gospodarstwa, jego zasobach oraz profilu działalności gospodarstwa. Niemniej jednak izby rolnicze nie mogą przymusić rolnika do ich udzielenia. Wojewódzkie izby rolnicze będą oczywiście proponować rolnikowi wobec którego toczy się postępowanie komornicze do aktywnego uczestnictwa w tym postępowaniu, w tym do udzielenia takich informacji i ewentualnie do wyrażenia zgody na wejścia na teren gospodarstwa. Niemniej jednak jeśli rolnik nie wyrazi woli współpracy lub nie będzie z nim kontaktu izba ma tzw. „związane ręce”. Izby rolnicze nie zostały wyposażone w instrumenty do pozyskiwania niezbędnych informacji. Izby rolnicze nie posiadają żadnych uprawnień organu egzekucyjnego. Okazuje się, że jedynym sposobem na realizację powierzonego zadania w zakresie wydania opinii jest prośba skierowana do rolnika do dobrowolnego udzielenia informacji oraz ewentualnie umożliwienia dokonania oględzin jego gospodarstwa rolnego. W innym przypadku wydaje się, iż izba powinna sporządzić pismo informujące komornika prowadzącego postępowanie o braku możliwości sporządzenia opinii ze wskazaniem przyczyn takiego stanu rzeczy. Czy wtedy będzie to traktowane jako opinia? Żadna grzywna nie powinna być wtedy nałożona na izbę lub jej pracownika gdyż brak możliwości wydania opinii będzie wynikać nie z zaniechania czy złej woli.

Zwracamy się z prośbą również o interpretację § 2 pkt 1 rozporządzenia w zakresie doprecyzowania czy opinia izby jest wiążąca dla komornika, a jej niewydanie sprawi, że komornik nie może dalej prowadzić postępowania egzekucyjnego? Czy opinia ma charakter jedynie doradczy i komornik w przypadku jej niewydania prowadzi dalej postępowanie egzekucyjne z pominięciem opinii? Z treści rozporządzenia wynika, że to komornik podejmuje ostateczną decyzję o uznaniu nadwyżki inwentarza żywego oraz przedmiotów, o których mowa w § 1 pkt 6, 8, 9, 11–13 i 15, za niezbędne do prowadzenia gospodarstwa

rolnego, lecz komornicy inaczej rozumieją treść cytowanego przepisu rozporządzenia. Jeżeli opinia ma więc jedynie charakter doradczy sankcja grzywny wydaje się być zbyt duża. Ponownie więc pojawia się kwestia zastosowania art. 761 oraz 762 kpc.

Należy zaznaczyć, że pracownicy i przedstawiciele wojewódzkich izb rolniczych nie korzystają z żadnego immunitetu. W przypadku kiedy powstanie szkoda w majątku wierzyciela lub dłużnika w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego miałyby jakkolwiek związek z wydaną opinią, izby lub jej pracownicy mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności odszkodowawczej. Izby muszą więc działać z dużą starannością i rzetelnością, ale i ostrożnością, właściwym wydaje się aby to komornicy dołączali do swoich wniosków dokumenty umożliwiające sporządzenie i wydanie opinii przez izbę rolniczą. Wnioski aktualnie przychodzące od komorników są bardzo zróżnicowane. Większość z nich jest lakoniczna i nie zawiera żadnych informacji mogących stanowić podstawę do sporządzenia opinii. Komornicy jako organ egzekucyjny mają zdecydowanie więcej narzędzi aby uzyskać niezbędne informacje o stanie gospodarstwa. Znacznie usprawniłoby to proces sporządzenia opinii, gdyby np. były dołączane protokoły zajęcia i wtedy łatwiejsze i szybsze byłoby przygotowanie opinii.

Sygnalizujemy iż wielokrotnie w nadesłanych pismach od komorników pojawiała się wniosek o udzielenie informacji czy rolnik przeciwko, któremu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne widnieje w rejestrze rolników. Jak już informowaliśmy jedynym rejestrem rolników jest rejestr podatników podatku rolnego prowadzony przez gminę, izby rolnicze nie prowadzą rejestrów. W związku z powyższym komornicy o taką informację w trybie właśnie art. 761 kpc powinni się zgłaszać bezpośrednio do organów gminy, a nie do wojewódzkich izb rolniczych, które żadnych rejestrów swoich członków nie prowadzą. Izby aby uzyskać taką informację muszą zgłaszać się do organów gminy, o wydanie zaświadczenia w tym przedmiocie. Oczekiwanie na odpowiedź zwykle zajmuje więcej niż 14 dni. Lepszym rozwiązaniem wydaje się, aby komornicy sami występować o informację do gminy przed złożeniem do izby wniosku o wydanie opinii. Również usprawniłoby to proces wydawania opinii i uczyniłoby termin 14 dniowy o drobinę bardziej realnym. Proces wydawania opinii byłby usprawniony, gdyby komornicy wysyłając wniosek o wydanie opinii do wojewódzkiej izby rolniczej do wiadomości do rolnika oraz udostępniali dane rolnika, w tym numer telefonu.

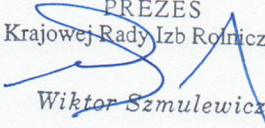
Na spotkaniu z Panem Wiceprezesem Tomaszem Piłatem została poruszona kwestia możliwości ujednoczenia wniosku o wydanie opinii. Wraz z wnioskiem o sporządzenie opinii powinno przychodzić jak najwięcej informacji dotyczących majątku dłużnika - rolnika, które umożliwiłyby sporządzenie opinii.

Jak już sygnalizowaliśmy wcześniej dużym problemem okazał się również krótki 14 dniowy termin na sporządzenie opinii. Samo zawiadomienie rolnika o wystąpieniu przez komornika z wnioskiem o sporządzenie opinii przez wojewódzką izbę rolniczą i prośba o udzielenie informacji co do posiadanego gospodarstwa rolnego niezbędnych do rzetelnego sporządzania opinii trwać będzie dłużej niż 14 dni. Zawiadomienia powinny być wysyłane w formie przesyłki poleconej. Oczywiście w miarę możliwości izby będą dokonywać zawiadomień szybszymi metodami np. telefonicznie, ale nie zawsze będzie to możliwe, ze względu na brak numeru telefonu. Do tego należy przewidzieć okres czasu na spotkanie z rolnikiem, ewentualną wizytację w gospodarstwie rolnym a następnie sporządzenie projektu

opinii przez pracownika izby rolniczej oraz podpisanie jej przez zarząd zgodnie z zasadami reprezentacji obowiązującymi w każdej z wojewódzkich izb rolniczych. Mając powyższe na uwadze wnioskujemy aby termin ten był wydłużony do 30 dni.

Mając powyższe na uwadze uprzejmie prosimy Pana Ministra o sporządzenie wytycznych, które doprecyzowałyby obowiązujące przepisy oraz wyjaśniły przedstawione powyżej wątpliwości a także umożliwiłyby poprawne stosowanie przepisów i realizację wydanego rozporządzenia w przyszłości.

Z wyrazami szacunku,

PREZES
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulewicz